Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE No 974

BÁO QUÁN

	Giá báo bán lẻ tại Hà-nội và các tỉnh	Giá báo gửi đi các nơi	Giá báo gửi đi ngoại quốc	Giá báo gửi đi Trung-kỳ và Nam-kỳ	Giá báo gửi đi Lào và Cao-miên	Giá báo gửi đi Tây-phương và Ai-lao	Giá báo gửi đi Trung-quốc
Một năm.	6 $ 00	6 $ 90	6 $ 36	6 $ 30	6 $ 30	6 $ 60	9 $ 00
Các làng và các công-sở	»	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng.	3.00	3.20	3.20	3.20	3.20	3.30	4.50
Ba tháng.	1.50	1.75	1.60	1.60	1.60	1.65	2.25
Một tháng.	0.50	0.60	0.55	0.55	0.55	0.60	0.75

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 08 de large.

4e page	*Une seule insertion*	0 $ 20 le cm/m
	Par contrat annuel	
	Par centimètre et par insertion	0 $ 18 le c/m
Réclame dans la 1re page		2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales		1 $ 80 le c/m

On traite à forfait pour les contrats importants.

Cười nói với người đời

Cười nói là để phô-diễn cái tâm tư, đạo đạt cái thanh tình; đối người sở dĩ khác với giống vật ở đây, mà đối người sở dĩ hơn kém nhau cũng lại ở đây. Vậy nên đã sinh ra kiếp làm người thì tất phải có lúc cười có lúc nói, chớ không có thể lúc nào cũng lặng-thinh-túc như ông Ngọ, hay phỗng đá Nam-Việt, những khi khoanh tay dựa ghế ở chốn Hội-đồng! Song lại cũng không nên cười làm nói nhiều, lúc nào cũng lắp bắp như những ông Đốc-tua máy nói lia, lài nhài lài nhài. Lúc nào cũng giở đầu của tài ách! Vì sao thế? Vì rằng câu cười tiếng nói là cái biểu-hiện con người. Người thanh tiếng nói cũng thanh, cho nên người đã có trí thức lúc nào nên cười mới cười, lúc nào nên nói mới nói. Còn như bọn dung phu tục-tử thì cười mà khả-ố nói mà vô vị, càng cười càng nói lại càng làm cho người ta trông thấy tận ruột rặng lên có ý hèn!

Câu cười tiếng nói ở đời này lại càng khó lắm, người đời thường ai cũng có cười có nói, song nếu đã mấy ai là biết cười biết nói đâu! Đã không biết cười biết nói mà câu cười tiếng nói lại thật là hết vật cần nhất dụng, thế chẳng phải là khó lắm sao? Tư-cách một con người, trình-độ một dân-tộc, phải ra câu cười tiếng nói rất nhiều. Vậy ta xem đứa trẻ chỉ biết vui thì cười, mà người lớn thì nào cứ phải cười chế cười khen, cười chơi; là mường man chỉ cười tiếng nói để trao đổi tình tình, mà dân tộc văn-minh thì tiếng nói về văn-vẻ, những sách trẻ em thiên-lý độc mà còn sợ sệt sợ sai, vì đó mà tiếng nói câu cười đối với con người lại càng nên cẩn-thận.

Câu cười tiếng nói cũng nên cẩn thận vì người ta có thể xem ở câu cười tiếng nói mà biết chí khí lớn hay nhỏ, trí thức cao hay thấp, tâm địa xấu hay tốt, tư-cách khá hay hèn. Còn như trình-độ văn-minh của quốc-dân thì người ta cũng có thể xem xét câu cười tiếng nói của người trong nước thì nào mà đoán-định. Tỷ như mấy ông nghị đihọp hội đồng, ngồi xe lửa hạng nhất! Thế mà trong lúc bàn nhau, chẳng quốc-kế, chẳng dân sinh, chẳng lợi quyền, chẳng công-ích, chỉ là thề bọc thề ngà, là tiệc tây tiệc tàu, là hàng giầy rạp hát. Lại dẫn những mấy ông quan phụ mẫu đại-mọt, ngồi họp nhau bàn chuyện, chẳng dân tình, chẳng chính thể, chẳng giáo hóa, chẳng tuần lương, chỉ những là cách cục kiểm tiền, thù-đoạn vơ vét, mỗi kinh luân lọt, phương pháp thu nhận. Như thế mà những cái đoàn-kịch đó lọt vào lỗ tai con mắt người ngoài, thì chẳng phải coi đại-nhục cho quan-trường, cái hài-đàm cho nghị viện sao? Ấy cái nói dại của người đời đại khái như thế. Đến như những kẻ ra đường gặp những điều chướng mắt mà chỉ nhe răng cười, kẻ vào rạp hát nghe những câu tục tân bỉ ổi mà cũng vỗ tay dân! bị sỉ-nhục cũng cười để chữa thẹn, có bộ rằng vàng gặp ai cũng cười ỉ để khoe của. Ấy những cách cười như thế đều là những cách cười cho người ta biết rằng khí lượng biển tiểu, nhân-cách đê hèn. Ta nên biết rằng: chim phượng tiếc lông mao, người khôn tiếc lời nói, cười phải mới đắc thể, cười nhiều thành vô-duyên. Ta lại nên tự thủ rằng câu cười tiếng nói của người mình thật còn nhỏ-nhặng lắm. Cười thế nào là đáng cười, nói thế nào là đáng nói, ấy cũng là một sự ta cần phải cải-lương. Mà muốn cải-lương tiếng nói câu cười thì trước hết phải cải-lương cái cách bộ cười nói trước.

Cái cách bộ cười nói của người mình có hai điều khuyết-điểm. Một là cười siểm-nịnh và nói nhỏ nhỉ, hai là cười ngặt ng'ẹo và nói lối-đông, hai cái khuyết-điểm ấy xưa nay đã từng làm cho câu chuyện kém vui, dong ngày thật thỏ, mà có khi gây nên thù oán chịu đến ai nhục, hại đến danh-dự, hỏng đến thể diện nữa cũng nên, vậy tưởng cũng cần nên bàn qua một chút.

Cái tính cười dua nịnh với nói nhỏ nhỉ là cái biểu-hiện hèn hạ ngu-si, bởi hèn hạ nên mới phải nịnh người, bởi ngu-si nên thành ra mở miệng không ra tiếng. Những cảu bẩm-bạch của lũ dân quê đối với ông quan và những cái nụ cười của một sở lại lệ hay tôi-tớ ở nước ta phần nhiều như thế cả. Còn đến như cười mà ngặt ngẹo, nói mà lối đông, thì bất cứ thượng lưu hay hạ-lưu, dân ông hay dân bà, không mấy người tránh khỏi, nhất là bọn phụ-nữ thì thật không còn chi là ngôn dung ở đó chút nào.

Ngoài ra lại còn những giọng cười nói ông-ẹo ở đám đông có bóng cậu, cười nói lơi-lả ở nơi bàn phần buôn son, cười nói bác tạp ở những phường ngõ chợ đầu đường, cười nói xỏ bỏ ở những nơi sông bãi chiếu bạc, ta không hơi sức đâu nói đến nữa làm gì, vì không thể nói được mà không muốn nói làm gì!

Ôi! câu cười tiếng nói mà như thế! Thật là một sự khiếm nhã mà vô duyên, chẳng những khiếm nhã vô duyên mà có khi làm xấu cho mình cho nước nữa. Vậy mong rằng bà con ta nên giữ gìn đừng đâu lại, chớ nếu lại đâu nói đây thì có khác gì con vẹt, mà lúc nào cũng là lời cười cợt, thì theo như cổ ngữ, ta tưởng cũng chẳng lấy gì làm phải biệt với giống dưới nước.

B. M.

KỲ TÊN KHÔNG RÕ

Báo-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì xuất thư đối hỏi báo-quán, thì cho biết cái số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho báo-quán cái giấy quản lý, để cho người làm sổ tìm kiếm. Báo-quán nghĩ thương kẻ kỳ tên vẫn tắt, hoặc thiếu quê, không rõ họ tên, thành ra nhiều khi báo-quán không biết là

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 7 Avril 1923

Việc trong hạt sông Rhur

Quan lính Pháp Bỉ lại đến đóng ở nhà ga Steyn. Than cốke vẫn chở đi như thường. Hiện tình trong hạt sông Rhur đã khá.

Cái vấn-đề Đông-âu

Viên đại-biểu nước Afganistan có công bố với các báo quán rằng: nếu nước Thổ không ưng ký hòa-ước, thì bản giao-ước của nước Anh và nước Afganistan sẽ bãi đi. Nước Afganistan phải giúp sức cho nước Thổ.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 8 Avril 1923

Cuộc hội-nghị Pháp Bỉ

Cuối tuần lễ này, thì MM. Theunis và Jarpar sẽ đến nước này với quan Poincaré tại Paris. Quan Loucheur sẽ trần-thuyết cho hội-đồng biết những công việc hội-nghị ở Londres. Về việc ấy chánh-phủ Pháp đã báo cho chánh-phủ nước Bỉ biết.

Việc Đông-âu

Có tin ở Constantinople đến nói rằng chiều hôm nay Adnan Bey sẽ giao bức thư trả lời của nước Thổ cho Đồng-minh.

Việc nước Đức

Vì có người nhảy hoạt-tơ-khí điện-báo ở Dusseldorf, thì các quan đã bắt viên xã-trưởng. viên giám-đốc các sở trừ-kim, và người bị nghi về việc hãy hoạt lý.

Những người Đức làm bôn-xa ở Dusseldorf quyết định trở lại làm việc.

Ngày hôm nay tại tịch biên bảy cái xưởng chế than cốke nữa.

Thợ thuyền ở các xưởng chế than cốke của chánh-phủ bãu quốc Pobỗ-sĩ khoảng chịu làm việc, thì các lò ở đây phải tắt không đốt lửa nữa.

Tại các sở riêng, thì cái thái-độ thợ thuyền lại khá hơn. Tại các xưởng chế than cốke ở Kœppenwig, là nơi than vẫn lấy được như thường, và người Đức đã cho rất quân lính ra. Tại các xưởng ở Oescherlipp là nơi trước kia nhiều lò đã bỏ rất, thì ngày nay thợ thuyền đã trở lại làm việc.

Hiện các quan đã cho bắt viên chủ sự và ba người thợ, hội-viên trong hội-đồng quản-trị các mỏ ở Aidop, vì những người ấy không chịu giúp việc các quan.

Chánh đảng Xã-hội, và chánh đảng Đại đồng có nội-nghị riêng để bàn bạc mọi việc.

M. Trisphe có đọc diễn-văn nói rằng đảng Xã-hội không ưng cái chánh-sách của M. Cuno, và đảng ấy sẽ tìm cách đánh đổ M. Cuno. Đảng Xã-hội yêu-cầu chánh-phủ phải giải-quyết xong cái tranh-luận trong hạt sông Rhur, và đến cho các nhà tư-bản các nước phải-tiền về việc cạnh-tranh, chứ không phải đến cho các nhà lao-động, và lại việc kiểm duyệt việc buôn bán tiên-tệ.

Đảng Đại-đồng thì nói nên đánh đổ chánh-phủ Cuno, đặt một chánh-phủ khác về đảng tợ thuyền, mà cạnh tranh với chánh-đảng xã-hội, và chánh-đảng bảo-an.

Việc nước Hung-gia-lợ

Ngày mai nước Hung-gia-lợ sẽ điều-đình với nước Tchéco Slovaque. Nếu hai nước trực tiếp điều đình với nhau không thành-công, thì sẽ nhờ hội Vạn quốc phân giải.

Việc nước Maroc

Phái-bộ Hoa-kỳ đã tới Marokech. Phái-bộ đi thăm thành Mezgrân, thành Azimmour, và đã đi Rabat.

Việc nước Anh

Nước Anh đã dự bị để làm lễ khánh thành đường không trung vận tải qua bể Đại-tây-dương, các thủy-phi-cơ chở ba mươi người hành-khách. Ở giữa Đại-tây-dương có 400 cu-a lại đặt nơi để máy bay.

Lễ Thanh-minh và lễ Tôn-trí vành kim-hoa

Ở NGƯNG-HY TÔN-LĂNG

Ngày hai-mươi tháng hai năm nay (6 Avril) là ngày lễ Thanh-minh. Hôm ấy suốt khi trời im tạnh, thật là hòa-hoãn rất thích hiệp với thời-tự ngày lễ ấy.

Ngày lễ ấy Hoàng-thượng ngự lên chiếm bái lăng Cơ-thánh ngày 19, đến sáng 20 thời ngự hành lễ tại Tư-lăng là lăng Đức Tiên Hoàng-đế. Vậy sáng ngày 19 phụng Hoàng-thượng, lưỡng Tôn-cung ngự xe ô tô, nội cung nội-thần theo hầu chầu cùng đi xe ô-tô, đình-thần ấn-quan thấy tây ngự giá thời đã y thời ứng hậu tại lăng rồi. Sáng ngày 20 phụng Hoàng-thượng suất thần đình đến hành lễ tại trước Bửu-thành rồi lại trở về hành lễ ở điện Ngưng-hy. Khi lễ đã xong thời có quan Khâm-sứ cùng các qui-quan đến. Quan Khâm-sứ cùng đệ đến một vành hoa bằng vàng để tôn trí tại trong Bửu-thành của Tiên-Hoàng-đế, mà vành hoa vàng ấy là của qui Pháp-đình trí tặng để biểu tình đôn hảo của Pháp Nam. Cho nên khi quan Khâm-sứ đến tôn trí vành hoa ấy thời Hoàng-thượng suất thần đình đến thị lễ và khoản tiếp ngài rất trọng thể. Vậy khi quan Khâm-sứ vào tôn trí vành hoa ấy thời ngài có đọc một bài chúc-từ bằng Pháp-văn, rồi quan Tuần-phủ Hồ đại-nhân lại đọc bài dịch chúc-từ ấy bằng quốc-ngữ. rồi Hoàng-thượng lại đọc bài đáp từ bằng Hán-văn, đến quan Thám-tá cơ-mật Nguyễn đại-nhân lại đọc bài dịch đáp từ ấy bằng Pháp-văn.

Hai bài ấy bản-quán được thuật đại ý như sau này:

Bài chúc từ quan Khâm sứ:

Kính tâu Hoàng-thượng

Trong khoảng năm 1885, Chánh-phủ Đại-pháp cùng các bậc lương-thần bên Nam-triều đồng một dụ-ước đề phụ bật và tôn tôn Tiên-Hoàng-Khảo lên ngôi Đại-Nam Hoàng-đế, Hoàng hiệu Đồng-khánh nguyên-niên. Lúc bấy giờ trong nước gặp buổi rối ren mà cái họa nội-loạn hằng ngày sinh ra những trong các tỉnh hạt, nhân dân xiết bao ta-thán, còn sự hoàng-hoặc thì ở khắp lòng người, làm cho nông vụ cũng nhân đó mà phải khoáng phế.

Trong lúc ấy nước Đại-Pháp đã trông thấy Tiên-hoàng-đế là một đứng Quốc vương đối với nước nhà rất có lòng ái-quốc, đối với bản-hoàng rất có tình thân một tia thành. Vậy nên trong những lúc tiếu-phi an-bang, đã cậy có bình-quyền của Đại-Pháp chúng tôi mà vẫy được cuộc ninh thiếp trong bó-cõi « Annam » này.

Nay Hoàng-Thượng tuân phụng theo pháp tắc lấy cha Tiên-hoàng-đế mà phép-tắc lấy đo bởi mẫu-nghi của Lưỡng Tôn-cung truyền thụ lại rất hiền từ, cho nên mới rồi đây Hoàng-Thượng đã muốn lấy cái minh chứng trong tinh thần ái, nghĩa tin thành của Hoàng-tộc và thần-dân của quí Nam-bang mà đem lại với Đại-Pháp, vậy Đại-Pháp đã tỏ lòng thành tín lấy của Hoàng-đế mà lấy làm trân trọng xiết bao; thế thì Pháp đình biết lấy gì mà được tỏ lòng cảm tạ cái ý chí rất qui trọng rất thành thực ấy của Hoàng-Thượng cho bằng với lên cái tư-tưởng một đồng Thánh chân bên Nam triều đã từng đối đãi nước Đại-Pháp với lòng tối-thân cực-điểm, tức là Tiên-hoàng-đế.

Vậy cho nên tôi đến đây, khâm-mạng của Pháp-đình và đại-biểu thân-hiện của Trung-kỳ Chánh-phủ Bảo-hộ đề kính dâng vành Kim-hoa « Hòa bình Cảm ân », « đành dự sinh đào » này (Palme de bronze doré, de Chênes et de lauriers) của Pháp-đình trí tặng đề kính tôn trí nơi Bửu-thành Tiên-hoàng-đế.

Bài đáp từ:

Kính trình quan Khâm-sứ.

Nay gặp tiết thanh-minh, được qui Pháp đình xa lồ lộng đôn hảo trí tặng vành Phương-hoa để tôn trí trong Bửu-thành nơi tôn lăng Tiên-hoàng-đế, thì quả-nhân lấy làm cảm hội rất thâm.

Kính nhớ lại, tân Tiên-hoàng-đế còn tại-vị thì đối với qui quốc thấy chung một niềm thành tín, cho nên đã được qui quốc đề huề tán trợ cho được rạng mối nghiệp Trung-hưng, thần dân trong nước rất lấy làm nhờ cậy. — Ngờ đâu gió mây mau mắn, cuộc vận chuyển đổi, hóa cho nên cái tiên chí và đại-nghiệp của Tiên-hoàng-đế chưa toại tựu, thời đã xe giá về trời.

Trong ba mươi năm lại đây thật chẳng xiết cảm khái vậy. Nay quí-đình tỏ lòng tín-thành của Tiên-hoàng-đế mà tỏ rõ đạo quả-nhơn; quả-nhơn đức mỏng đâu dám đương được, nhưng cũng hết lòng nu-cẩn ngày đêm để được kế-chí thuật-sự, ấy là điều tâm-niệm hằng ngày. — Năm ngoái việc như Tây chinh là kính theo đời tiên-chí của Tiên-hoàng-đế đó vậy.

Bốn bề núi đọng, muôn lối thang im, lâu ra đến chiêm-bái thấy trông vào Tôn-lăng mà sinh lòng-người ngùi và thẩm thấu, mà nay lại có vành kim-hoa của Pháp-đình rực rỡ chói chang ở trước, khiến người xem thấy cái về lộ rạng của vành Pháp-đình đề soi rạng đất nay mà Tiên-hoàng-đế sẽ đem quang-tuyến ấy sẽ soi lại cho cái hồng-đồ vĩnh-viễn muôn ngàn năm của Nam-quốc, thời anh-linh của Tiên-hoàng-đế được tự-tại-ấy biết bao!

Vậy quả-nhơn xin lấy một lời mà tri-tạ rằng:

Giang sơn này là giang-sơn vạn cổ, Lăng điện này là lăng điện vạn cổ. Kim hoa ấy cùng kim hoa vạn cổ mà hoa ấy lại là nhành liên tỉ của Pháp Nam, hoa tịnh-đế của Pháp Nam.

Khi Hoa-sa-thượng đọc xong bài đáp từ ấy là khi lễ tôn trí vành kim hoa đã xong. Quan Khâm-sứ từ tạ Hoàng-thượng ra về, đình thần cũng thả thứ giải tán để sắm sửa theo hầu ngự giá hồi loan.

Tối: Thanh-minh này Pháp đình có trí tặng vành kim-hoa để tôn trí trong Bửu thành Tiên Hoàng-đế thật là một thạch điển của quốc gia, quốc dân đọc đến tin này lại càng thêm tỏ nghĩa thân sĩ một thiết cảm hai Chánh phủ càng ngày càng tỏ rõ vậy.

Cái thạch điển của Hoàng gia là thế, còn về sự tình tác của phương dân thì năm ny ngày Thanh-minh người đi lễ ấy rất đông mà cái quang cảnh ngày xuân lại phô diễn cho lễ Thanh-minh được thêm lắm về thật ngày lễ rất qui báu thay!

Một bài học cho người Đức

Trong tháng Février, người Đức ở Hoa-kỳ và người Hoa-kỳ thân với người Đức có mưu tổ-chức một cuộc hội-nghị ở New York để phản-đối việc trả bình trong hạt sông Rhur.

Những người ấy có gửi giấy mời 14.000 người đến dự cuộc hội-nghị, nhưng công cuộc của họ không thành công. Những nhà danh-giả, họ thỉnh đến để ủy-thuyết hôm ấy, đều khiêm cách từ chối. Cả đến ông nguyên-lão nghị-viện Borah là một người thân Đức có tiếng, dẫn rằng có gửi điện tín thân-ái cho nước Đức, song đến lúc mới công từ chối không đến dự hội-đồng.

Nhiều nhà văn-học được giấy thỉnh đến diễn thuyết, chẳng những là không đến dự cuộc hội-nghị, lại còn phản-đối về việc tiếp được giấy mời nữa, như M. Martin Littleton, là một nhà luật-sư danh-giả nước Hoa-kỳ. Trong mời bức thư của ông gửi cho các nhà tổ-chức nên cuộc hội-nghị ấy ông có nói: Người đời chóng quên cái tội ác của nước Đức như thế thực đáng hồ thẹn lắm vậy.

Ông lại có nói: Nước Pháp xử-trí với nước Đức ngày nay, lẽ để bảo-hộ cái quyền lợi của nhân-dân nước Pháp hiện-thời và hậu-thế, ấy thế mà nước Pháp phải xử-trí một mình, thực cũng là một điều đáng tiếc vậy.

Vì rằng nước Pháp sự hãi những việc về sau, nhờ lại những việc về trước, nên phải làm cách bảo-hộ nhân dân nước mình, mà thiên-hạ lại cho nước Pháp là một nước thường vũ, thế thì cũng kỳ thật.

Dễ các ngài tưởng rằng nước Pháp vui lòng mà giữ binh lính thường-trực đấy chăc. Không, không phải thế đâu. Các ông nên bảo-lĩnh cuộc bình-an cho nước Pháp, nhược bằng không thì cứ để cho nước Pháp yên, chớ đổi cho nước Pháp phải chịu cho kẻ thù ngoịch làm nhục mình.

Những lời quan thân, chẳng biết người Đức có hiểu cái bài học này ấy không?

Tự do diễn đàn

Cái hại lừa đảo

Đó nay trong thành-phố, nơi thôn-quê, cùng là dưới tàu thấy trên xe-hỏa, đâu đâu cũng nghe nói có nhiều người bị mắc những quân lừa đảo bỏ tay-lọ một cách tan bọ. Những quân đi lừa ấy thường ăn mặc một cách rất sang, cũng có đứa trông ra dáng công-tử bột, cũng có đứa trông ra dáng thông lên cả đa còn, tùy những cách ăn nói khéo ngọt ngào ai cũng mắc, lắc thời nói nó làm thông-ngôn cho ông chef tòa nọ sở kia, lắc thời nói nó là ông chả buôn bán lãnh này đảm khán, vân vân.

Chúng nó chỉ kiếm cách vào những nơi buôn bán to để lừa đồ hàng hóa của người ta hoặc vào nhà người ta hỏi vay tiền, cũng có đứa mua đồ của người ta bảo theo về một nơi để lấy tiền, rồi chúng nó lấy luôn đồ cắt thẳng mất không biết xứ sở nào mà trưy ra được, có bắt được chúng nó thì những đồ hàng của mình cũng tiêu tán đi hết, tăng sắc chúng nó phải bị ngồi tù 5, 7 tháng hay một năm, ra khỏi tù chúng nào tật ấy có chừa được đâu!

Quân đi lừa nó lập mưu lập mẹo nhiều kế lắm, không thể phòng bị sao cho xiết được.

Lắm người coi bộ ăn mặc ra dáng ông nọ bà kia, mà chính thị là quân đi lừa; cũng có khi quân đi lừa đem trộm cướp vào nhà ra to để lấy tiền của đồ đạc của người ta nữa.

Những nhà buôn bán xưa nay, hay tin nhau không có sổ sách đơn từ gì, đưa cho nhau một tác hai ba trăm bạc, hàng hóa của mình cứ bán chịu cho người ta lúc đồ hàng giá, mất nợ, vỡ nợ cũng vì sự lừa-đảo, những quân đi lừa chỉ nay đỗ đạo quần áo, chỗ khác liền bạc, khi nằm bảy chục, một trăm, lại có lúc nó lừa chỗ món to tát nữa, ăn chơi cho hết món tiền lừa của người ta rồi lại tìm cách đi lừa nơi khác tỉnh khác; quân đi lừa đi luồn mọi nơi, không chỗ nào là không có quân đi lừa đảo, không lúc nào giờ triệt cho hết được; sự mắc lừa đảo không những tại mà thôi đâu, lại còn coi lừa của cha, vợ lừa của chồng, người mà khá ở thay, Bởi vậy, lừa cho, hay nó khi nó làm nội-công thông với, quân đi lừa đi lừa chủ.

Những người đi làm chi bọ và người chơi bọ cũng thường khi mắc phải lừa đảo vì mình là nhà chi, nhà người, chơi bọ không được tỏ-tế nên cuộc, không có đơn từ sổ sách, lấy gì làm bằng cứ, nó mua được bọ nó lỗ-lã, không đòng cho nhà cái; bởi thế cho nên nhiều người cầm cái bọ mà nợ cũng vì sự lừa đảo mà ra.

Lại còn có hạng đàn bà đi lừa nữa, chặt là một cách đại bợm lừa tử một lỗ ở gửi như là đồng xu, bởi thế mà

Đồng hào nói này có khoan một

Cuộc diễn thuyết ở hội Tri-tri. — Đến thứ năm 12 tháng tư tây, hồi 8

cai cu-li ở Sầu-khe 3 tháng tả về tội ăn cắp 2 chai rượu cốt-nhắt. Tòa

bắt; trong nhà ngoài cửa, trần thiết

Đánh nhau ghê gớm. — Chiều

chỗ nhật vừa rồi, một người bắt quan
năm sở Hỏa-đồ ở Đồn-thủy là Lê-v-

bị các thân là mắc.

Nói tóm lại những quân đi lừa đời nay thật là một cái hại cho xã-hội, khó lòng mà trừ cho được tiệt giống nó đi được, vậy nước ao rằng chính phủ nên tìm cách mà nghiêm phạt cho thật nặng những quân đi lừa đảo ấy, thì trong xã hội được nhờ lắm thay.

Hoàng-đặng-Vân

VĂN UYÊN

Tiễn biệt Hanoi

Hà thành ơi, tớ với mình,
Cùng nhau ân ái yến cầm tình chén chan
Chuyện cần chưa kịp thở than,
Lợi danh xui khiến giang-sơn chia đường.
Xiết bao nỗi nhớ nhăm thương,
Nhớ khi thong thả phố phường đạo chơi.
Nhớ khi nhưng lúc bực đời,
Trần-lâu Thé-hức cười người nhỏ-nhăng,
Nhớ khi Hoàn kiếm dạo quanh,
Hương-sen thơm nức nước xanh lờ mờ.
Nhớ khi qua chốn cột-cờ,
Ngẫm trông cổ-tích mà ngơ ngẩn sầu.
Nhớ khi thơ thẩn trên cầu,
Đoái nhìn phong-cảnh một màu bi ai.
Bây giờ mình ở tớ lại,
Bơ vơ đất khách ai người thương thân.
Nhớ khi bạn hữu quây quần,
Chén chén trò đạo đức, luận bàn vẫn-chương.
Rồi đây ly biệt đôi phương,
Tri-âm ai kẻ sớm hôm chuyện trò.
Một mình hết nhớ lại lo,
Cha già mẹ yếu ai lo phụng thờ
Lo mình đất khách chơ vơ,
Biết sao ăn ở bây giờ cho đang.
Trời thôi gọi tạm mấy làng,
Chữ tình giải tấm cảm tràng cùng ai
Đi mang lấy nghiệp anh tài,
Tang bồng hồ thỉ chẳng nài ra đi.
Dẫu rằng muôn dặm cách chi,
Qui hồ thỏa tiếng nam-nhi cùng người.

Cái thân mang nợ với đời,
Lo sao để sạch lấy thời hiếu trung.

Thái Dầu, Nguyễn-mạnh-Cư.

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 10 Avril 1923, giá bạc ở khe Nhà nước định là 8 f. 05.

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 10 Avril* 1923 3/ 57 45 — 4/ 1918 60, 75 — 5/ 1915.167 74,52

Đáng bão năm xu. — Ai cũng nhớ rằng trước kia phố Toàn-quyền, thoạt như từ thành cửa cấu các viên đại-biểu do dân công cử tại Hội đồng chính-phủ, thì có định chế ra một đồng bão năm xu cho Đông-pháp chi dụng. Việc chế ra kiểu mẫu đồng bão ấy cùng kiểu vẽ đã hiện và cái khuôn đúc đầu hiện thì đã giao cho M. Patu rồi là nhà điêu-khắc ở sở chế tiền-tệ ở Paris.

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 10 Avril 1923, giá bạc ở khe Nhà nước định là 8 f. 05.

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 10 Avril* 1923 3/ 57 45 — 4/ 1918 60, 75 — 5/ 1915.167 74,52

Đáng bão năm xu. — Ai cũng nhớ rằng trước kia phố Toàn-quyền, thoạt như từ thành cửa các viên đại-biểu do dân công cử tại Hội đồng chính-phủ, thì có định chế ra một đồng bão năm xu cho Đông-pháp chi dụng. Việc chế ra kiểu mẫu đồng bão ấy cùng kiểu vẽ đã hiện và cái khuôn đúc đầu hiện thì đã giao cho M. Patu rồi là nhà điêu-khắc ở sở chế tiền-tệ ở Paris.

Đồng tiền mới. — Đồng tiền mới đúc ra đây, mặt trước có chữ « Indochine Française » (Đông-pháp), mặt sau có chữ « Bé, nblique française » (Lang-sa dân quốc).

Ở mặt trước thì ở trên cái lỗ có chữ số 5 và ở dưới có chữ « cent » (xu), ở dưới chữ cent ấy thì có hai cành lúa giao nhau. Sau nữa ở phía dưới thì chữ số phát kèn của đồng bão và hai bên thì hai chữ *Indochine Française* (Đông-pháp).

Còn đường kính, trọng lượng, phân số, vân vân thì cũng y như đồng 25 *centime.* ở Pháp vậy.

Phố Toát-quyền đã thừa tại sở chế tiền tệ Paris làm 5 triệu đồng bão kẽm (nickelé) nhưng xu ấy, chừng cuối năm xong, tải sẽ đem lưu hành ngay.

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé

5, Phố Thợ-nhuộm. — Giây nói số 395

Xét nghiệm máu mủ, đờm rãi, phân, nước tiểu, bằng kĩ-hiểu-vi.
Chữa bệnh hô lao, bệnh giang-mai, bệnh siển.
Bệnh đàn bà dây, đau ruột
Bệnh đàn bà.
Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.
Ngày nào cũng xem bệnh từ 9 giờ 30 sáng đến 12 giờ trưa. Có đến thăm tận nhà.
2080

Đại hiến thuyên chuyển. — Cứ theo như tin báo *Courrier d'Haiphong* đã đăng thì quan Công sứ Grafleuil tỉnh Nam-định sẽ lĩnh chức Đốc lý thành phố Haiphong thay quan Đốc-lý Dupuy và quan các-tri Krautheimer thủ hiến hạt Quảng-châu-loan sẽ về lĩnh chức Công-sứ Nam định.

Luật đi đường trong thành phố. — Quan Đốc-lý Hanoi đang cho soạn lại cái luật đi đường trong thành phố để các xe cộ đi lại đỡ gặp những sự nguy-hiểm nhiều như bây giờ.

Đèn điện sắp đặt cho Hà-đông. — Có như tới quan chánh Lục-lộ Bắc kỳ đã trình tại Hội-đồng ấy-viên ở Hanoi vừa rồi thì thành-phố Hà-đông chỉ trong khoảng vài tháng nữa sẽ có đèn điện. Việc đặt đèn điện ấy có thể chóng xong là vì chuyển điện ở Hanoi vào một chỗ ở Hà-đông, rồi ở máy ấy sẽ phát điện đi các nơi.

BÁN VÔN

Có một ít vải mua cho Hôtel mà không dùng đến :

« Toile métis pour drap de lit sur 220
— id — 110
« Pur fil. — 110
« Torchon au mètre.
« Nappage coton blanc vân vân... »

Nay muốn bán vốn, ai muốn mua hỏi tại bản quán.

Hội Tri-tri kính mời.

MUỐN BÁN

Có hai cái máy trục-nước là quet (pompes centrifuges) mới nguyên, một cái trục được 400 mét cái trục được 600 lần nước trong một giờ, lên cao được bảy thước, có để bằng dây để nước mắc vào máy dùng cho được cả.

Muốn dùng động-cơ hà dầu hoặc chạy điện liền (moteur triphasé ou courant) cũng được.

Hỏi tại Công-ty Điện-kh: Đông-pháp ở Hà-nội.

Tòa Thượng-thẩm. — Sáng hôm nay tòa Thượng-thẩm xử những việc sau này :

Án cắp. — Mme Mersin trông nom về việc khâu và và giặt dịa quần áo ở nhà thương tỉnh Quảng-yên mất trộm một cái bút máy và cái ví trong đựng 40 đồng bạc. Sau bắt được tên Phạm-văn-Viện làm ở nhà thương lấy đem cái bút máy đi chữa. Tòa án Trùng-trị Haiphong phạt tên Viện 2 tháng tù. Tòa Thượng thẩm giảm tội tên ấy xuống 1 tháng tù.

Án cắp ở đường. — Tòa án Trùng-trị Haiphong phạt tên Ng-v-Liên tức Việt tức Hồ em-li làm mồ than ở Hongay 3 tháng tù về tội ăn cắp của người đi đường một cái ví đựng 20 đồng bạc và 5 nắm biệt xử ví tên ấy trước đã cao án 5 lần rồi. Tòa Thượng-thẩm y án.

Việc lý trưởng làng Gia-hòa. — Một người làng Gia hòa đi lính khố đỏ đóng ở tỉnh Hà-giang gửi về cho mẹ lên là Ng-thị-Mát một cái măng-đa 30 đồng. Tên lý trưởng Lê-văn-Tram thông đồng với một người làng lên là Mác có con làm bồi ở tỉnh Hà-giang nhận thực cho đi lĩnh về rồi chia nhau. Khi người lính khố đỏ về phép thì mới vỡ chuyện giao trả của tên lý trưởng. Tòa án Trùng-trị Nam-định phạt tên Lê-văn Tram ấy 4 tháng tù. Tòa Thượng-thẩm giảm xuống 100 quan vì tên ấy đã 60 tuổi và để làm lý-trưởng được hơn 20 năm rồi.

Án cắp cành liễn. — Tòa án Trùng-trị Ha phong phạt tên Ng văn-Thanh làm bồi một nhà tây, hai lần bị biệt xử về tội ăn cắp cành liễn, tòa Thượng-thẩm tăng tội tên ấy lên 2 năm tù.

Hành hung. — Tên Trần-Sinh tức Quyền-Hai vào rừng mua cành kiểu, mà cả đã thành giá rồi. Khi người bán vật ấy đi đường gặp tên Bao trả giá cao hơn, tham lợi liền bán. Trần-Sinh thấy tên Bao mua tranh, liền sinh sự đánh bị thương, đến khi người chủ tên Bao là Wang Samki ra bênh thì tên ấy lại đánh bị thương nốt. Tòa án Trùng trị Hòa-bình phạt tên Quyền Hai ấy 6 quan và bắt phải bồi 30 p, cho người bị đánh. Tòa Thượng thẩm y phạt tiền và bồi phạt bồi thường đi, vì bên nguyên-đơn không kiện đòi bồi thường.

Án cắp rượu. — Tòa án Trùng-trị Haiphong phạt tên Đặng-kim-Lân là phải phạt nhẹ còn chừng áo, nên xin tòa tăng phạt tên ấy lên để làm gương cho những tội nhân khác hay chống án bậy. Tòa Thượng thẩm tăng tội tên ấy lên 8 tháng tù.

Biệt xử, chàng thân. — Tòa án Trùng-trị Nam định phạt tên Nguyễn-Phảo 2 tháng tù về tội đã phải biệt xử lại cái án trốn về và bắt hạn tù bắt phải đi biệt xử chàng thân, vì tên ấy trước đã 7 lần can án. Tòa Thượng thẩm y án.

Tòa án Trùng trị Haiphong phạt tên Bùi-v-Nuôi 3 tháng tù về tội đi-đảng không chịu làm nghề-nghiệp gì và bắt bạn bắt phải đi biệt xử chung hàn vì lần ấy đã 7 lần can án rồi.

Ngày mai tại rạp chớp bóng Palace có đại diễn.

Tích LES HOMMES DE PROIE
Chia làm năm hồi
Tích CHARLOT ET LE PAPARAPEUIE
Các qui bà đến coi chiều bóng sẽ được coi nhiều trò rất vui.

Thi tiếng Viễn-đông. — Ngày hôm qua tại phủ Thống sứ đã bắt đầu thi tiếng Annam cho các qui quan. Hội đồng sát hạch có quan Công-sứ Bouchet tỉnh Hải-dương chủ tọa, quan ba Seherer, MM. Trần-trọng-Kim Thanh-tra các trường Sơ-đẳng, Bùi-phẩm-Hiền thư-ký tòa Đốc-lý làm hội viên. Bài chữ Pháp dịch ra chữ quốc-ngữ như sau này :

La ville de Bassac peut avoir une petite demi-lieue de long sur cent pas de large. Son sol ressemble à l'endroit d'une forêt où l'on a fait une coupe de bois. Les maisons faites de branches d'arbres et entrelacées de branches de cocotiers différent peu de celles de nos charbonniers. Une natte qui couvre une grande table faite de branches d'arbres sert pour recevoir la compagnie et fait à peu près tout l'ornement des maisons. La ville est couverte de tous côtés, ce qui me fait croire qu'il n'y a pas de tigres, ni d'éléphants dans la forêt voisine. Les habitants de cette ville sont pour la plupart des Chinois tous marchands ou bateliers. Le gouvernement est cambodgien. L'argent y paraît rare : car pour une piastres, on a cinq liasses de piècettes percées par le milieu. Chacune de six cents piècettes. Avec cette monnaie on peut se procurer du riz, des fruits, des légumes, de la volaille, de la viande de porc et du poisson: toutes ces choses s'y trouvent en abondance.

Bài quốc-ngữ dịch ra chữ Pháp :

Đông tiền tiên phí của ta trong ngày tết

Độ này kẻ chợ nhà quê, đi đến đâu cũng đã nghe nó-nức những chuyện tết; ngoài đường rầm-rập những người đi sắm tết. Ôi! ngoảnh đi ngoảnh lại, tết đã đến sau lưng rồi Tết này là tết Nguyên-đán, là ngày đầu cả một năm, tục ta cho là ngày lễ trọng-thể nhất : lễ thần lễ thánh thờ phượng gia-tiên, ngày ấy là ngày long-trọng hơn hết ; thân bằng thích lục, láng xóm vãng lai, cũng ngày ấy là ngày trang-trọng hơn

Vì một bào mà chết một nhân mạng — Suốt cả buổi sáng ngày hôm nay, người đứng tâm đen tâm đỏ xem một tấn bi-kịch đã xảy ra tại nhà một ông Chệu ở ngõ hàng Bánh. Có như thế mọi người nói thì đến hôm qua nhà có sai một thằng nhỏ 13 tuổi đi mua một bào thịt quay, không hay nó lấy hay đánh rơi đâu mất, đi mãi đến khuya mới về, chả nhà giận đánh quá tay thế nào mà thằng bé ấy đến nỗi chết. Mẹ thằng nhỏ cũng ở nhà ấy, có đi trình thì sở Cảm đã phái đến khám nghiệm. và cho linh cảnh sát đến nơi canh giữ.

Nghỉ hộ sản. — Mme Đỗ-thị-Huyền, trợ giáo thực thụ bạng tâm tại trường Hàm long được nghỉ hộ sản 2 tháng.

Melle Ng-thị Yến có bằng sơ học được kiêm việc dạy thêm tại trường ấy trong khi Mme Huyền nghỉ vắng.

Ngạch tòa Sứ — M. Trương-đức, Chưa thư-ký tập-sự ở Yên-bay nay đổi đi Sơn-la kiêm chức lục sự tòa án độ nhị cấp thay M. Lê-đình-Thiệu nằm nhà thương.

M. Lê-văn-Bính, thư-ký kiêm lục-sự tòa án Sơn-la nay lại về làm thư-ký tòa Sứ.

M. Ng-văn-Thọ, thư-ký bạng nhất ở Nam-định nay đổi đi Yên-bay thay M Trương-đức-Chu.

Đội-tinh với kim tiền. — M. Đỗ-Đôn, hội họa (Dessinateur) Lục-lộ được thưởng Croi-men hội-tinh Monisaraphon.

M. Vũ-đình-Chung, thư-ký Lục-lộ được thưởng kim-tiền bạng bạ.

M Đặng quang-Đầu, thư ký Lục-lộ, được thưởng ngân-tiền bạng nhất.

M. Kiều-văn Khôi, loong toong được thưởng ngân-tiền bạng nhì.

CUỘC ĐẤU VÕ

Ta được tin rằng trong buổi đấu võ ngày chủ-nhật 15 Avril này ở rạp chớp bóng Palace, ngoài năm kèo đấu võ, M. Leloup lại còn đấu khí-giới nữa.

Có hai cái số liền ấy, giá mà thu thập lại được, may đề có thể mở được một cái nhà máy lớn hay được một cái đồn-điền to. Đương buổi thương-mãi cạnh-tranh kịch-liệt này, như nước thực-nghiệp còn non nớt như nước mình, thật bao nhiêu những việc công-ích công-lợi chưa kiếm được tiền làm, mà đồng tiền hữu-dụng của ta lại tìm những lỗ hổng lẩy chui ra mất, thì thật là đáng tiếc.

HAY CHO XÃ-HỘI

Một phòng khám bệnh cho người nghèo khó của quan Đốc tơ Bi-cơ-man (PIQUEMAL) tại phố hàng Bông, số nhà 178, 7 giờ rưỡi đến 9 giờ, chủ nhật ngày lễ nghỉ.

Nạn xe hơi. — Sáng chủ nhật có cái xe ô-tô không nhớ số, do một người Tây cầm máy, đi qua bờ sông thì chạm phải một người bàng bành là Dương-thị-Nguyên, nhà ở đường Huế bị thương ở vai và hai đùi gối.

Cũng sáng hôm ấy, hồi 11 giờ rưỡi một cái xe ô-tô số T. 176 do một người *chauffeur* Annam cầm máy, trong có một người con Khách ngồi; đi tới đầu phố hàng gà Cửa-đông thì đụng phải một viên đội phào thủ Tây là M. Barbora đang đi xe đạp, bị sây sát cả mình mẩy. Cái xe đạp thì bị gẫy.

Hai cái nạn ấy, sở Cẩm đang ra xét xem lỗi tại đâu.

Phòng khám bệnh
của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà lồa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Buổi chiều nào cũng khám bệnh từ 2 giờ đến 4 giờ, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

3502

SỔ SÁCH BUÔN BÁN

Dựng sổ, giữ sổ.
Trục sổ. — Xoát sổ
Dạy phép làm sổ sách
Việc kiện cáo.
TÍNH GIÁ PHẢI CHĂNG

NGUYỄN GAY — *Kế toán giám định*
89 bis Bd Armand Rousseau — Hanoi
3861

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Tư cách của người ra ứng cử. — Một người ra ứng cử tức là một người định ra thay mặt một đoàn-thể ở nơi công-luận, tất phải có tư-cách riêng của « người thay mặt », một người nghị-viên.

Người đó tức là cái óc, cái miệng, tấm lòng của một đoàn-thể bầu mình ra vậy.

Đã là cái óc của một đoàn-thể tất phải có học thức, lịch-duyệt thấu đáo dân tình. Phải là cái óc rắn giỏi, trước lẽ phải không lùi, cái óc biết tây cơ ứng biến.

Đã là cái miệng của một đoàn-thể, tất phải là cái miệng hoạt-bát, thạo

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

Số 138 TRUYỆN

MƯỜI NĂM VỀ SAU

(Dix ans plus tard)

tức là truyện

(Ba-la-gia-luân Tử-tước)

Soạn-giả : ALEXANDRE DUMAS
Dịch-giả : PHAN-KHÔI-CÁC

Bồ-tô đã thấy hội bực mình về cái sự rằng đi vội Đạt-ta-nhàn

Kể Đạt-ta-nhàn vừa mới tắt ngọn nến đi xong, thì ra A-la-mĩ vẫn đứng rình ở ngoài, nhòm qua bồ vì thấy ngọn lửa đã tắt rồi, liền rón chân đi qua ngoài hàng hiên rồi sang phòng Bồ tô. Ông Bộ-pháp ấy đi năm đã non một giờ rưỡi đồng hồ rồi, bấy giờ đang thu xướng ở trên chân dưới đệm. hồn mai phảng phất, giấc điệp êm thêm, mà cái giấc điệp của Bồ-tô vẫn lại là cái giấc điệp dẫu đến sấng nỗ cũng không hề chuyển động ; dẫn thì lúc là lúc lầu hễ như một cái tàn trông tránh vậy. Chậm độ một phát nữa, thì Bồ-tô đã sắp chiêm bao ; chợt thấy cái hàn tay của A lạmĩ khẽ ẩn vào cánh cửa phòng, cánh cửa từ từ mở.

Khi ấy ông giám-mục bèn đi đến chỗ Bồ tô nằm, trên ván gác có trải một cái thảm rất dày nên cũng không nghe thấy tiếng chân đi mấy, và lại Bồ-tô mà đã ngáy thì dẫu đến tiếng gì cũng phải át đi hết. A-la-mĩ đã tay lên vai mà gọi rằng :

— Này, này ; anh Bồ-tô ơi !

Cũng nói của A-la-mĩ tay rằng ra có cái ý cấp báo, lại vừa ra có ý lệnh truyền ; bàn tay tay rằng nhẹ nhàng đấy, song lộ ra có việc nguy hiểm, Bồ tô đang gà mệt, chợt nghe có tiếng gọi, lại thấy có tay người đề lên vai mình, thì rùng mình, rồi cất cái giọng Trương-phi lên mà hỏi rằng :

— Ai đấy ?

A-la-mĩ đáp :

— Xuỵt ! Tôi đây mà.

— Anh đấy a ! Sao anh lại đánh thức tôi thế ?

— Tôi đánh thức anh là để bảo anh rằng phải trở dậy mà đi đi.

— Đi ?

— Phải Đi về Ba-lê.

Bồ-tô đương nằm bỗng nổi dòm đây, rồi lại ngồi phịch xuống giường, thao láo hai mắt ra mà nhìn A-la-mĩ. Rồi nói :

— Một trăm dặm !

A-la-mĩ nói :

— Trăm bốn dặm.

Bồ-tô thở dài, rồi lại vật mình nằm xuống, khác nào như những cặn bẹ con vùng vằng với vú để đòi ngủ thêm một vài giờ nữa.

— À ! Trời ơi !

A la-mĩ quả quyết mà rằng :

— Đi ngay chứng ba mươi giờ. Anh đã biết đấy, thiếu gì trạm.

Bồ-tô mói nhác nhích một bên chân lại chép miệng thở dài đánh xuỵt một cái.

A-la-mĩ ra chiều sốt ruột, bèn lại giục rằng :

— Nào ! Mau lên ! anh.

Bấy giờ Bồ-tô mới lại bỏ rơi cái chân kia xuống, rồi hỏi :

— Mà có quả thực rằng tôi cần phải đi hay không ?

— Rất cần.

Bồ-tô vùng đứng dậy. Cái bước *chán-tượng* đã sắp sửa làm chuyển động cả vân gác, cả tường.

A-la-mĩ nói :

— Xuỵt ! Chết nỗi, Bồ-tô ngô-huynh ơi, anh làm người ta thức dậy bây giờ.

Bồ-tô lại cất tiếng như tiếng sấm mà đáp rằng :

— À ! Thật đấy, tôi quên ; nhưng thôi, anh cứ yên lòng, bấy giờ tôi xin gia giữ.

Vừa nói, vừa đánh rơi cái dây lưng trong có giắt nào gươm, nào súng, lại một cái tải bọc, những đồng ồ ồm tung tóe ra tiếng kêu loảng xoảng. A la-mĩ thấy vậy điên tiết, còn Ba-tô thì lại cười lên sằng sặc, rồi lại cứ toang toang lên thế mà rằng :

— Quái lạ chưa !

— Khỉ chết ! Anh Bồ tô ơi Khỉ chết cáo !

— Xin vâng.

Rồi Bồ-tô bẹ giọng, mười phần cũng nói nhỏ lại được giảm phần thực, mà rằng :

— Tôi cho rằng cũng quái lạ thật, trăm bận kể mình với thì nó lại càng chậm già, mình muốn cầm thì nó lại càng hay nói dễ.

— Vâng, xin rằng có thế thật, nhưng bây giờ chúng ta phải làm cho sai nghĩa cái câu phương ngôn ấy đi mới được. Anh Bồ-tô ạ Chúng ta phải cố cho mau lên mà phải nín tiếng lại.

— Nghe như việc kíp phải chăng !

— Không những là việc kíp mà thôi, việc quan trọng đấy, anh Bồ-tô ạ.

— Ồ ! Ồ !

— Đạt-ta-nhan bắn đã hỏi anh, có phải không ?

— Còn phải nói gì nữa.

— Anh có chắc vậy không, anh Bồ-tô ?

— Chắn lắm chứ !

— Ngẫn nhiên, hắn có nom thấy cái bản-tô của chàng ta không ?

— Có, hẳn nom thấy rồi.

— Ủa ! Thôi chết !

— Nhưng không. Anh cứ yên lòng. Tôi đã tấy chết anh đi rồi. Không tài gì đoán ra được, anh đã sẵn lòng giúp tôi một vài cái ý kiến vào trong công việc ấy.

— Bẩn tính mất lắm.

— Anh ơ cái gì chứ ?

— Độ e rằng bại lộ hết rồi, Bồ-tô ngô-huynh ạ. Vậy thì ta phải dự-phòng, kẻo có đại-họa. Độ đã truyền lệnh cho gia-nhân đóng cả các cửa lại, không để cho Đạt-ta-nhan ra khỏi nhà trước khi trời sáng. Ngựa đã đóng sẵn rồi, năm giờ sáng ngô-huynh tới trạm thứ-nhất, thì là được mười lăm dặm đường. Thôi đi.

Bấy giờ thấy A-la-mĩ mặc xống áo vào cho Bồ-tô, mặc hết cái nọ mặc đến cái kia, nhanh nhẹn chẳng kém gì một tên hầu-phòng rất khéo-hầu vậy. Bồ-tô thì nửa phần hoảng hốt, nửa phần hôn mê, cứ để cho A-la-mĩ bận áo cho mình, mà mình thì chỉ kêu lối hoài mãi.

Khi đã xong rồi, A-la-mĩ bèn nắm lấy tay mà dắt đi, hết phải đó trong bước một, không để cho va phải khuỷu-cẳng, quay đi lại quay lại, đi mãi ngang nhà A-la-mĩ thì là ông Khắng-đô mà Bồ tô thì là anh Lân vậy. Quả vậy, người sân đã có một con ngựa đóng sẵn chờ ở đó rồi ! Bồ-tô trèo lên yên. Khi ấy A-la-mĩ bèn cầm lấy dây-cương mà dắt ngựa đi. Trong sân đã rải cỏ rác để cho ngựa đi khỏi có tiếng. A-la-mĩ lại bịt lấy mũi con ngựa để cho nó khỏi hí.

Rồi đó, khi đã ra đến cổng ngoài rồi, Bồ-tô đã chực phóng ngựa đi, cũng không hỏi A-la-mĩ xem đi việc gì nữa, A-la-mĩ bèn kéo Bồ-tô lại, nói nhỏ vào tai rằng :

— Bây giờ, Bồ-tô ngô-huynh ơi ; bây giờ ngô-huynh phải đi thẳng một mạch đến Ba-lê ; ấn trên mình ngựa, uống trên mình ngựa, ngủ trên mình ngựa, chớ nên bỏ một phút nào. Nghĩa là chớ nên dừng ngựa lại lúc nào cả, nghe không ? Bức thư này đem cho bà được đến Phúc-kê công ; thế nào cho trước giờ ngọ ngày mai cũng phải tiếp được thư mới được.

— Được.

— Mà ngô-huynh cũng nên nhớ đến một điều, ngô-huynh ạ.

— Điều chi ?

— Nghĩa là ngô-huynh theo đuổi cái bằng quận công đấy.

Bồ-tô hai mắt sáng quắc lên, rồi nói :

— Ồ ! Ồ ! Nếu vậy thì độ chỉ đi trong hai mươi bốn giờ thôi.

— Ngô-huynh gắng lên.

(Còn nữa)

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC CỦA NGƯỜI VIỆT-NAM
福金貴商
BIJOUTERIE - ORFÈVRERIE

ngôn-tự dùng ngày nay, làm thời đã đáp đổi lắc công nghị mới mong bênh vực được quyền lợi cho quốc-dân.

Để là lấy tổng cha số đoàn-thể, thì phải vì đoàn-thể mà cử-xử, phải biết công-lợi là trọng, tư-lợi là khinh, phải hết sức mình mà làm cho đoàn-thể được vẻ vang, phải hy-sinh cả tính-mệnh mình để bảo-vệ cho đoàn-thể, phải có cái tinh-thần đoàn-thể mới được.

Người ấy ăn mặc rất bẩn thỉu mà tánh hạnh thậm đê tiện, tuy thế mà đi đến đâu cũng tự xưng là ông thầy, cho nên lần hồi nơi nào mời rước, lạ gì ở nhà quê, đám bà con gái thường tin thói dị-đoan, cho nên bảo thầy ấy cũng đã nổi phách khoe tài

Ta nên chú ý !

Độ này mới bắt đầu nóng mà đã thấy nhiều người mắc phải bệnh ngứa lở ngoài da cùng các

Nhà máy Kém Quảng-yên cần hai người Annam một người thợ đúc nồi súp đề và một người thợ đúc chì. Hỏi ở đấy.

3567

CHÈ-TẠO : — Vàng, xuyến, hạt, nhẫn, giây cao đồng hồ, giây truyền, đồn gậy, cân 8, tới-bạc, vỹ thuốc lá, hộp thuốc lào, vỏ điếm, v. v... bằng vàng đồng tuổi đồng như ý toàn hạo nên. Có nhiều thợ khéo để làm hàng hầu nào qui khách đặt tới-riêng.

BÁN : — Vàng diệp Vinh thịnh-long một đã thực (đã nào mất), ngọc-thạch, giây đeo thẻ-ngà, giây kim-khánh giây kim tiền, đồng-hồ quả quít vỏ bạc và vỏ kền, v. v.

Buôn bán chữa chắn, cốt lấy sự tin nhiệm của.

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN :

Chữa bệnh đau ngực, rão phổi, ho khan, bổ tì-vị, ăn ngon ; người ta thường mắc phải trong mùa nay.

Thứ dầu nguyên : 1$75 một lít, 0$90 nửa lít
— viên : 0,90 một lọ, dùng tường được 12 ngày

Bán tại Hiệu Bào chế MONTÈS, số 54, phố Tràng tiền, Hanoi.

Độ này tiết giới thay đổi thất thường có nhiều người ốm!

Nhất là bệnh Grippe (sốt-bo-cám). Đau khắp cả thân-thể, rức-đầu, sổ-bo, đặc cổ họng, đau ngực ; nếu không biết cách chữa những chứng ấy thì chết người như chơi ! Nếu ai phải bệnh ấy, nên đến Bán-hiệu hoặc gửi thơ mua 6 viên CACHETS ANTIGRIPPE. Giá bán 0$50 một lọ, uống vào 24 giờ sẽ thấy khỏi bệnh. Thuốc này đã cứu được vô số người! Ai đã biết cũng chịu là thuốc hiệu.

thế, còn những bạng người không đủ kiến thức, không có thì-hiệu, ham danh hưởng của, chen chúc luồn lọt ra ứng cử để hãnh cầu một chút danh phận, thì quyết không nên công cử. vì bang đó là còn mong gì là có ích cho công-đân, tưởng gì là công-lợi.

Bà con ta có quyền đi bàn cử lấy người đại-biểu cho mình, cái nghĩa-vụ cần mình đối với Chánh phủ, đối với quốc-dân không thể vì tình-diện, vì kim-tiền mà không chọn lấy người xứng đáng được!

Vậy kỳ này ta phải chọn cho kỳ, xét cho tinh, gạn lọc cho hết những hạng cặn bã ra ngoài, mà công cử lấy người có tư cách thay mặt cho mình, thời mới khỏi mang tiếng nông nổi quyền bầu cử, phụ lòng kỳ vọng của quốc-dân.

Ng đức-Thuận

Đưa đám bà Thu. — Bản-báo mượn của *Thực-nghiệp dân báo* bài tự thuật sau này về việc cất đám bà Ng-hữu-Thu :

Hồi 5 giờ chiều hôm thứ bảy vừa rồi, đã làm lễ cất đám bà Vũ-thị-Sen, tức là chính - thất ông Ng-hữu-Thu, Bắc-kỳ tư-vấn nghị-trưởng, an táng tại nghĩa-địa tây phố Hải-dương.

Linh cữu thì để lên xe bốn ngựa theo kiểu Âu tây, nhưng đám đi vẫn giữ lễ ta, có đủ cờ ngũ hành, long đình, lộ bộ bát bửu, đại cổ, tiểu cổ, bát âm.... trướng đối, vòng hoa, học trò con trai hội Trí tri đi một bên và học trò con gái tả đi một bên. Đến linh cữu thì có bốn bà chấp phất là : Bà án Lễ, bà Cự bà bán Tiệp và bà Tạo là những bà thân với bà Nghị-trưởng. Sau linh cữu sang gần tới đến thân bằng Tây Nam đi đưa : quí quan thì có quan quyền đốc-lý Pagès, quan ba thay mặt quan đại-tá coi đạo binh, quan Lục-lộ Gauthier, quan chánh Cẩm Grémaux, quan cầm mặt-thám Guillot, các hội-viên phòng Thương-mại, các hội-viên hội-đồng thành-phố MM. Fleschi, Godain M. Mezet chủ-nhiệm báo *France - Indochine*, M. Agel bình bút báo *Courrier d Haiphong*, M. Magière, phóng-sự báo *France-Indochine*, M. Dich, phóng-sự báo *Avenir du Tonkin* ; còn các nhà tại-thương Trung-hoa và nhiều qui quan khác không thể kể hết được. Thân-bằng ta ở Haiphong thì có : M. Đàn-duy Huyến, tri-huyện Hải-an, M. Ng-duy-Kỳ, tri-phủ hàm, M. Bạch-thái-Bưởi, M. Ng-ngọc-Phong hội - viên thành-phố ; nói tóm lại thì đã mời các quan lại, các nhà đại-thương, các viên công sự các sở công tư, các viên hội các hội thiện, các nhà nhật báo,ước độ hơn năm trăm người, không kể người các tỉnh về, như Hanoi thì có : ông Ng qui-Toàn chánh trưởng hội Trí-tri, ông Lê-thuận Khoái, thương-mại hội-viên ông Dr Ng xuân-Mai, ông Lê-thanh-Ý, ông Ng-ba-Chinh, ông Hà-đình-Tạ vừa thay mặt Bắc-kỳ Tư-vấn nghị-viên, vừa thay mặt cho tòa soạn báo *Thực-nghiệp*, ông Mai-du-Lân thay mặt cho nhà báo *Thực nghiệp*, ông bác-vật Trịnh văn-Hợi và Nguyễn-văn-Cung ; Hải-dương thì có Quan án Tường, ông Nghị-viên Lê-bá-Tư và Lê-đình-Tỉnh ; Kiến-an thì có quan Tuần Nguyễn-đình Qui, quan Án Đào-trọng Vận, quan huyện Thủy-nguyên Nguyễn-văn-Đào. Các bà ở Haiphong thì hầu khắp mặt, còn các bà ở các tỉnh đến thì có bà bàn Đào-huống-Mai, bà Án Liễn bà huyện Mai, bà bưởng Tín, bà bàn Cự, bà bàn Tiệp, bà bàn Tạo. Nếu kể ra các người đi xem thì thật là một cái dây người đi hàng mười, dài chừng một cây kí-lô-mét. Trong những trướng đối và vòng hoa, thì lược kể ra sau này : Ông Ng-hữu-Thu, 1 vòng hoa ; Các con ông Ng-hữu-Thu 1 vòng hoa, Hội-đồng trị-sự của Bắc-kỳ Tư-vấn Nghị-viện 1 bức trướng ; Các viên-chức bản-xứ tòng-sự tại tòa Đốc-lý Haiphong 1 vòng hoa ; *Thực-Nghiệp Dân-báo* 1 bức trướng ; Hội Bảo-kỳ Công-thương đồng-nghiệp 1 vòng hoa ; Hội Đồng-Lợi Kiến-an 1 vòng hoa ; Hội Kiết-Thuận Kiến-an 1 vòng hoa ; Hội Trí-tri Haiphong 1 vòng hoa ; Quan an Hoàng-trọng-Phu, tổng-đốc Hà-đông 1 bức trướng ; Quan Tổ-Bẹm, tổng đốc Hải-dương 1 vòng hoa ; Quan n Ng-đình-Qui, tuần-phủ Kiến-an 1 vòng hoa ; Các học-sinh hội Trí-tri Haiphong 1 vòng hoa ; Các ông ký ruọn toàn tỉnh Hải dương 1 vòng hoa chạy song 1 vòng hoa ; Các viên-chức xuống Cẩm 1 vòng hoa, 1 bức trướng

Còn nhiều vòng hoa và trướng đối của liệt qui phòng-viêng nữa, không sao kể xiết được

HÀ-BỔNG

Tấm lòng từ thiện đáng ca tụng! — Nhà hộ-sinh làng Xuân-tảo tôi tập ra đã hai năm nay, qui mô hoàn-thiện những thế nào, đã từng đăng trong các báo, việc ấy chẳng nói các ngài cũng đã biết rõ. Vừa rồi bà lớn Thiếu Hà-đông thấy dân làng tôi và các làng xung quanh gần đây đã hiểu biết việc thai-sản vệ-sinh là có ích, các sản - phụ đến rầm nhà hộ-sinh ngày một thêm đông, vậy có mở lòng từ-thiện gởi cho hai trăm áo trẻ con để phát làm phúc cho những đứa hài nhi đã được tay cô Phạm-thị-Sen là một cô đỡ rất thiện-nghệ răng-nin tắm-rửa. Hai trăm chiếc áo trẻ nay đều có đóng dấu chữ Hương tích. Hương-hội làng chúng tôi xin có mấy lời cảm tạ tấm lòng từ-thiện của cụ-lớn bà.

Hương-hội làng Xuân-tảo lại cảo

SƠN-TÂY

Có dân điền 80 mẫu giống lúa và độ 200 mẫu đất vừa giồng cafe đã tốt vừa để thả trâu bò, cách tỉnh Sơn-tây độ 5 kilomètres, muốn bán, xin hỏi M. François Lautard (Sơn-tây)

PHÚ-LÝ

Đại-biểu thuyền chuyển. — Quan cai-trị P. Forsans tỉnh chức Công-sứ tỉnh ta, đến ngày thứ tư 11 Avril này ngài sẽ phó nhậm. Sau khi bàn giao xong với quan Công-sứ mới, thì đến ngày thứ năm 12 Avril quan t ại-lý Chaponiard sẽ đáng trình về phủ Toàn-quyền nhận chức.

Đã tới tỉnh gì! — Mới đây có một vị tiêu-thư, vốn là con nhà thế-phiệt, chẳng may lấy phải ông chồng, là con người công tử Bột, có bạc phá tán, không thương đến gia-thất, không đoái đến thân danh. Người vợ lấy chức-trách một kẻ nội-trợ hiền, nên trong thấy cái gương xấu của ông chồng không nỡ nỗi nhìn cho đến ngày bại hoại. Song ông chồng vốn tính ăn chơi, khó đường hối-cải, thành ra bao nhiêu những lời khuyên bảy can phải đều phó cho con gió ngoài tai! Người vợ vì thế càng ngậm tai đeo sầu, ôm lòng đoái đoạn, đến hôm mới rồi đây thay mặc quần áo cũ, trốt hết những đồ trâm-nhỉ ngày thường, lúc chập tối bế con rong ra rong vào, dường như còn vì mẫu-tử tình thâm mà chưa nỡ dứt, sau đặt đứa bé xuống giường, gạt nước mắt mà bảo con rằng : «Con ở nhà với cậu con, khôn lớn nên người, đừng có nghĩ chi đến mẹ!» nói xong đứng dậy ra cửa, một bước lại ngoảnh lại trông con, sau cùng với lấy bước ra đầu cầu, toan tìm phương tự-tử, thôi thì ..

Nỗi thương nói chẳng hết lời,
Tấm tình ai mặc trên trời dưới sông.

May thay đó có người nhà biết theo kịp đưa về, tuy sống thừa nào biết có rày, mà lòng đã chết những ngày một hai! Thương hại thay cho bọn nữ-lưu Nam-Việt, ai cũng một nghĩa lấy chồng nhờ chồng. Song đến như người này thì tuy thân phận mua sa, song dầu vào đài-các mà cũng ra ruộng bàu, cái thân bỏ liều yếu thọ, thực đã trăm phần cực khổ vậy, chẳng biết cậu đồng-tử kia thấy vợ như thế, có hối cải được chút nào không?

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-TRỊ

Đào xương người mà trừ-yêm! — Vừa rồi ở một làng kia ở ngoài cửa Tàng, có xảy ra một chuyện rất lạ thường, khiến cho ai nghe đến cũng phải chau mày nghiến răng.

Số là ở làng ấy có nhà người nhà-quê kia sinh được người con gái rất có tư sắc, nay tuổi đã cập-kê, đã có đôi ba nơi đến cầu thân mà chưa đành. Một hôm có một người chẳng rõ là quê quán ở nơi nào, đến đó làm nghề coi số coi tướng và làm thầy địa, lại cũng làm thầy thuốc nữa. — Người ấy đến nhà này, nên đã thấy sắc mà mê, mãi sau cậy người đến hỏi người con gái ấy về làm vợ.

Đã bất tường hương quán lại thêm thấy người làm nghề đi không tinh thì ai lại đem một người con gái đang ngàn vàng mà gả cho, nên đi mấy lần lui tới hỏi han mà nhà ấy quyết ý không gả. Từ khi nhà ấy không gả con thì bác thầy ấy cũng không tới lui, mất đến vài tuần sau thì người con gái ấy phát bệnh đau, còn trong nhà ấy thì sinh ra lắm nỗi không yên thấm, lại cách vài hôm nữa có người lin cho biết rằng cái mộ ông thân người chồ nhà ấy lức là ông nội có con gái ấy, bị ai đào bày cả xương ra! Cả nhà kinh hoảng đến xem, thật quả ai đã đào phía trên mà lấy mất cái đầu lâu đi rồi! Trong khi cả nhà lo sợ đi tìm kiếm chẳng biết hỏi hạn vào đâu, thì người con gái ấy quyết hẳn rằng chắc là lão thầy số ấy vì cựu thù sự cầu hôn không được mà làm điều ác độc như thế. Bèn quyết như thế rồi nguyện xin với cha mẹ đành chịu thất thiệt với lão thầy số ấy để cố đi theo nó mà nói thêm gió mà tìm lấy bài số! Ấy và phục thù quyết cho được mới nghe.

Khi đã được sở-nguyện từng lâm rồi bèn lấy một ít trang liệm và áo quần gói vào một gói và đem theo một ít tiền bạc ra đi một mình, tuy trong mình đau yếu mà cũng gắng sức đi tìm tòi đã mấy hôm, đi đến nơi chợ Do thì mới gặp bác thầy ấy. Khi đã gặp thì người con gái ấy làm bộ rất quyến luyến mà cùng lão thầy ấy kết nghĩa bách niên mà nói với nó rằng vì cha mẹ không gả mà lòng mình thì vẫn lâm, nên phải lia nhà mà theo nhau. Bác thầy số thấy người được thỏa tình mà càng thấy người con gái ấy có ý ưa mình mà trở xem nhà mình thật là có hiện nghiệm cho nên rất lấy làm khoái-chí mà đem lòng tin và yêu mến người tân phụ rất bộc để thế mà người tân phụ lại ăn ở ra bề yêu mến, thường cung phụng rượu thịt no say. Tin qua đi phải lắm, vì lão nhập thì ngôn xuất, cho nên đã bị người ấy mưu hỏi đó và lấy lời khôn khéo mà tra rõ sự đào mồ lấy đầu lâu ấy mà biện chôn lại cho nào thì thằng thầy số bất-hiếu ấy đã nhìn bết và đem người vợ yêu dấu ấy đi chỉ nơi chôn cái đầu lâu ấy cho biết và hứa rằng sẽ trả lại cho và đem về nơi cũ chôn lại v... v ...

Người gái cao mưu được tin, liền tìn về nhà cho cha mẹ và họ hàng đến bắt trăng bắt nhân ấy và đến nơi nó chôn cái đầu lâu thì quả thật đào lên nghe đâu có lắm thứ phù phép cấm nó trừ yểm chôn theo đó. Liền bắt nó đem trình làng xóm thì nó lại chối, và khai bậy cho kẻ khác thế nào thì không biết, mà làng xử cũng không xong, đã tới thời mấy hôm rồi lại như thường không sét lưu ý đến việc ấy; và nơi sơn cùng thủy tận, nếu đem đến cửa quan cũng phải bao phí lộ-đồ xa cách e rồi việc ấy cũng đến bỏ lơ Nếu như thì thật oan uổng cho người thục-nữ, bỏ phí cái thân nghìn vàng mà ăn nhà khôn đáp, thôi cái công lý đi đâu?

Ước gì việc này thấu đến tai quan trên để trừng trị một cách cho xứng đáng, cho hết cái thói tàn ác độc dữ của lũ vô loại bất nhân ấy để làm một cái gương tốt cho lũ dân đen ở chốn thôn quê đừng có tin thói dị-đoan nữa, mà nhứt là khi gặp những bọn thầy số thầy tướng ấy đi kiếm ăn ở các nơi thôn quê thì nên lồng giam cả đi đuổi chúng nó về xứ sở mà giao cho láng xóm quản thúc, kẻo để nó đi lại dân, như thế thì hạnh-phúc biết bao!

SỞ GARAGE CENTRAL

Số nhà 24, con đường Harmand,
HAIPHONG

Bản-cáo cho các quý-khách Annam, ngài nào muốn dùng xe auto, hiện tại bản-sở có còn nhiều xe cũ thời tốt và giá bán rất rẻ. Có bán nhiều thứ xe tây chắng lâm ra những hạng thật tốt.

Lại bán nhiều xe auto để tiện dùng cho các ngài chạy xe thuê hạ giá và giá rẻ. 3560

phát ra nhiều đến đâu ; và những bệnh này lại hay lây, nếu một người đã mắc phải mà không chịu chữa ngay để lây sang người khác, lâu dần lan mãi ra thì thực là một sự nguy to cho xã-hội.

Vậy ta nên chú ý!

Nên chú ý, thì làm thế nào? Nên chú ý thì kíp dùng ngay thứ thuốc:

DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng ra để chữa các bệnh kể ở trên này. Thuốc Dépuratif Sensal *này mà dùng vào xứ nóng như xứ mình thì thực không còn thuốc nào hay hơn được nữa ; vì chủ-nhân đã xét nghiệm kỹ càng cái thời-tiết ở xứ này mà chế ra, như thế thì những thứ thuốc giải-nhiệt khác chỉ ra ở các xứ lạnh mà dùng ở xứ mình thiết tưởng không được hợp thời lắm vậy.*

Thuốc này lại thần-hiệu đến cả chữa bệnh ngang-mai kinh niên nữa.

Hiện có bán tại: Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE, 59, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gô-đa trông sang. 2057

Bản-hiệu chúng tôi mới mở ra độ nửa tháng nay, chuyên về việc bao thầu các công việc làm nhà cửa, mua phiếu quốc-trái, nhận bán báo Trung Bắc, bán buôn các thứ bát đĩa chén của lò bát Thanh-trì Hà-đông và bán hộ các thứ hàng hóa các ngài ở không biết chỗ bán, chúng tôi xin bán hầu và ăn hoa hồng ít. Khi đưa hàng chúng tôi xin gửi nửa tiền trước. Xin các ngài chiếu cố cho, và có việc xin mời lại nhà giấy chúng tôi ở phố Đông-Kiên Haidương cho được thừa tiếp thì lấy làm hân-hạnh lắm.

NGUYỄN-KHẮC-NGỌC & Cie
3566 Haidương

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi
MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chân-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố,

2065 GIÁO-THỊNH kính cáo

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin cứ ở đây mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản-quán cái giấy quán báo, nhưng lại thì nhớ thì kiếm và cùng vào đây, và gửi theo hai hào (0$ 20) bằng tem sống (xong) để chi tiêu giấy quán báo.

* Nếu xí không gửi tiền theo thì cứ đi người cho đi hoặc phải trả sáng hơn.

Muốn dùng những surveillants để trông nom về việc giồng cao-xu tại Cambodge và tại Saigon, ai muốn xin thì gửi giấy cho biết là bao nhiêu tuổi và đã làm ở đồn-điền nào chưa, hoặc muốn hỏi đều gì thì đến tại nhà ông ấy ở Thanh-hóa mà hỏi. 3565

Gọi thêm vốn

Thưa các ngài,

Theo như thơ của bản hội trình các ngài vừa rồi, về việc bản-hội gọi thêm vốn, xin nhắc lại rằng các ngài đóng cho bằng tiền hay là bằng quốc-trái Đông-Pháp 1912, thời bản-hội cũng xin hoan nghênh.

Về việc đóng bằng phiếu quốc-trái, thời có nhiều ngài viết thơ hỏi bản-hội rằng làm sao lại gọi là *đóng lom*

Vậy xin có lời trình lại các ngài biết rằng : phiếu quốc-trái của các ngài bao giờ cũng về quyền lợi của các ngài — Trong 11 làm làm thì bản-hội có gọi số phiếu của các ngài số trúng ; khi ấy ngài rút phiếu ra để đi lĩnh tiền, thời các ngài sẽ đóng cho bản-hội 50 $ 00 thay vào số phiếu mà ngài đã lấy ra.

Như vậy bản-hội gọi là đóng tạm là vì lẽ đó.

Nếu phiếu của các ngài không có số nào trúng, thời cứ để ở bản-hiệu mãi, chứ không có kỳ hạn nào phải chuộc lại cả, mà cũng không phải chịu phí-tổn gì về bản-hội lại lĩnh ra có ích dùng những trái phiếu ấy không phải mất lãi

QUẢNG-HƯNG-LONG
Thương-cục Hanoi
Chủ nhiệm
HOÀNG-KIM-BẰNG *kính-thư*

Hiệu ÍCH-KỶ

Ở Hanoi, phố hàng Giấy, số 58

Mở đã hơn **20** *năm, bán các thứ* **sách học chữ Pháp,** *chữ quốc-ngữ, các thứ* **chuyện ta, giấy tây 8, 4, 6** *cây, ngòi bút, mực bột, quản bút ba đoạn đen, bút chì, sổ bà-đăm, bìa ngũ sắc, giấy vẽ, sổ croquis, tẩy Đầu-bò, vân vân.*

Buôn ở bên Tây, hàng tốt, giá rẻ, buôn bán thực tha đâu cũng biết.

2064

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỏ mà lâm ra không đỡ được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đi có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ :

* **Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi.** *

Nay kính,
Ed. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

Đồng-hồ treo và để

MÁY ĐỨC CỰC TỐT
BẢO HÀNH 10 NĂM

Máy chạy 15 hôm, đánh tiếng chuông thanh nhã. Vỏ bằng gỗ ghép không bao giờ mọt.

Mỗi cái 15$00

Cước tính thực rẻ

TONG-YUNE-TAI
49, Phố Hàng Ngang. — HANOI.

Cao 55 c/m
Ngang 27 —

Cao 52 c/m
Ngang 27 —

2049

SẮP MỞ

Chữa bệnh đau ngực và các bệnh yếu sức bằng dầu-gan-cá thu viên

Do Võ Phi Hùng Cung HS Petrus Ký (67-71) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa (Cornell)

BỆNH NHỨC ĐẦU

như cầm lính dâm vào

Khi mới phải đau thì thấy nhức đầu, đau mặt, rồi sau sinh ra bệnh chóng mặt. Hai bên thái-dương thấy đột mạch, tai thấy ù-ù, người cảm thì thấy đau nhức lo-láng hình như cái lính nó đâm vào đâu vậy. Rồi thì chuyển-động đến cả tâm can, sinh ra đau tức, đột gân, trồng ngực, lắp các đường mạch máu (mạch máu sưng lên, sắp sát các mạch máu, trí-hạ), não nát. Những đàn bà thì kinh-nguyệt bất điều, mà đau-đớn lo-láng, huyết không được sung-túc, thường hay ra mồ hôi, tức khắc gặp gió đau đi. Tuy vậy mà mỗi chứng, thì cũng không khó gì, chỉ dùng thứ thuốc:

Dépuratif Richelet

có thể khỏi hẳn ngay được các bệnh trên đã mắc phải từ trước. Bấy giờ các gân cốt lại vận-động như thường.

Thuốc là một thứ thuốc rất thần-hiệu, chữa khỏi kể có đến hàng nghìn bệnh sấu mãn-càng bệnh ở ngoài da.

Bệnh đã lâu, đã chuyển sang bệnh gì mặc lòng, dùng thứ thuốc nầy thì hết sạch, mà không còn một thứ bệnh gì ở ngoài da nữa, như bệnh cai cam ở mặt, bệnh lang-ben hắc lào.

Thuốc « DÉPURATIF RICHELET » nay có bán ở các hàng thuốc lớn.

Thực là công hiệu!

Ga

PACHON Frères & Cie LYON

1050

Nếu ai hay CẢM và HO ... THÌ HỎI ... MÀ ĐỂ MÌNH

La SOLUTION PAUTAUBERGE

là một SỰ THẬT TRỪNG ĐỐC HẠNG NHẤT

NGỪA BỊNH HAY HƠN LÀ CHỮA

PAUTAUBERGE ... 10, Rue de Constantine, Paris

泰 NAM-THÁI 南

26, Quai Clémenceau, 26

(Tức là phố Bờ-sông, số nhà 26)

HANOI

Bán-hiệu có bán gỗ lim cây, gỗ lim phiến, gỗ lim xẻ thành khí, các thứ gỗ tạp, gỗ gụ, gạch xây tường và bán cả bàn ghế, từ bằng lim, bằng gụ. Lại có nhận cả đóng các thứ đồ-đạc và các thứ lối cửa.

Hàng tốt giá hạ.

NAM-THÁI

Kính-cáo.

2021

SPORTSMEN!!

Vous trouverez les

RAQUETTES EXTRA SAIDA

BALLES TENNIS BUSSEY

et accessoires

Chez Société «QUẢNG-HƯNG-LONG»

N° 79, Rue des Paniers, Hanoi

9014

CỬA HÀNG

GUIONEAUD FRÈRES

BORDEAUX - HANOI HAIPHONG

Rượu vang — Rượu mới — Đồ hộp thực-phẩm đủ thứ

Buôn bán đứng đắn thật-thà — Hiệu mở ra ở xứ Bắc kỳ từ năm 1890

Có lời bá cáo cùng bạn hàng bản-quốc biết rằng: nhân dịp tết ANNAM bản hiệu có sang nhiều thứ rượu vang uống thơm ngon tốt, rượu vang quý thượng hạng, rượu sâm-banh tốt ngon, rượu mùi đủ các thứ rất quý, cùng kẹo chocolat với mứt làm bằng các thứ quả bán giá hạ hơn tất cả các nơi khác.

Vì giá đã tính hạ rất nên bản hàng đến mua không bớt nữa. Mà bản hiệu đoan rằng các thứ hàng bản hiệu bán là thực hiệu cả.

Xin các bạn hàng có lòng yêu đến mua thử về nếm xem sẽ khảo giá luôn thể!!!

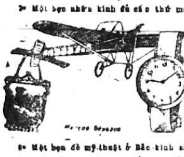
3070

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

Những tôi kính-trình cùng quý khách biết rằng may chúng tôi mới có sắm 1° Một bọn đồ ngọc rất tốt như là quả cầu chạm rồng, vòng, điếu bát thuốc lá, đèn, vân vân.

2° Một bọn nhiều kinh đủ cỡ to thì một, một đơn mặt trăng, mặt vàng, mặt mười là cây, vân vân. Lại có cả nhiều kính gọng bằng vàng vàng, gọng bạc vàng, gọng đồi mồi, nhiều thứ, quí xuất đến hạ mà đeo mắt rất nhẹ nhàng xinh nhẩy thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọn đồng-hồ quả quít đeo tay, đồng-hồ bọc cà-vạt, đồng-hồ báo thức đứng để chấm-câm, vân vân.

4° Một bọn nhẫn nữ, đeo nữ, lọ nữ, bút sắt nữ nữ cả thảy-thảy hay là bảy cảnh chúng được và tử kính vân vân.

5° Một bọn đồ mỹ-thuật ở Bắc kinh sang.

Các thứ hàng mới sang kể năm số trên nầy chú ý tôi xin bán hạ giá mong cho nên quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm sung-sướng lắm lắm.

Còn các đồ cổ trong, chậu bồn, ngọc ngà, vàng tử không kể, chiếc các quí khách ưng đã thường có rồi.

Cẩn cáo

HIỆU PAO-VA

1022

AI MÀ DÙNG THUỐC HƯƠN của ông Lương-y DEHAUT mà XÒ thì chẳng cần chi phải CỬ ĂN

và ăn dưỡng trong phòng.

Thuốc hườm nầy để uống lắm và đã mau lắm lắm rồi đó thôi.

Bán tại Nhà đông Lương-y DEHAUT, 147, Faubg. St-Denis, Paris, và khắp trong các tiệm thuốc đều có bán.

Độ rầy lại sắp đến mùa bức nóng, và lại sắp sinh ra những bệnh ngoài da bệnh ngứa, bệnh lở vân vân... cùng là bệnh đau xương và bệnh đau mạch máu.

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng để dùng cho người xứ nầy ngày nay thực là một thứ thuốc độc nhất vô song, để trị các bệnh ấy.

Cũng lại một thứ thuốc thần hiệu để trị bệnh giang mai kinh niên hoặc mới mắc.

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gò-đa tróng sang, Hanoi

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THƠ CHẠY

Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

ĐƯỜNG YÊN LÝ ĐI CHỢ RỈTƠ

Ở đây YÊN LÝ chạy tới 8 giờ cũng sang sau chuyến xe lửa thứ nhất 8 giờ rưỡi và 9 Tỉnh ra.

Ở CHỢ RỈTƠ Phố Quí đi khỏi 1 giờ cũng 2 giờ Yên Lý vừa kịp chuyến xe lửa và Vinh và Bến-thủy.

Auto-Postale

ĐƯỜNG VINH VÔ HUẾ

Ở VINH đi hồi 4 giờ sáng đưa Đông-Hà vừa kịp chuyến xe lửa vào Huế.

Ở ĐÔNG HÀ ra khỏi giờ sáng sau khi chuyến xe lửa ghé nhất ở Huế ra.

Công-Ty chúng tôi xin trình qui-khách biết rằng: kể từ mồng năm tháng 6 ông tây này, ngày nào chúng tôi cũng có xe chạy chở thơ và hành-khách ở ga Yên Lý về Phủ-Quí và Phủ-Quí ra ga Yên-Lý. Ở Phủ-Quí có 3 phiên chợ Hễ ai buôn bán sắm sửa lắm các qui-khách buôn bán ở đây đi lại có hàng-hóa gì xin cứ giao cho bản-ty chở tính giá phải chăng.

Các qui-khách đi lại đường Vinh-Đônghà nên đi xe thơ thì được cẩn thận hơn, nhưng khi lấy vé nên có ý kẻo lầm đi vào xe khác. Muốn khỏi sự lầm lẫy, xin tiệt qui khách đánh giấy thép trước cho bản ty. Hễ khi bản ty nhận được giấy thép sẽ cho xe ra đón hay là cho người nhà đi đón.

Đường Yên-Lý đi cho HẾn thì đánh giấy thép ra PHẠM-VĂN-PHI Yên-Ly gare; mà đường Vinh-Đông-Hà thì đánh giấy thép cho PHẠM-VĂN-PHI Đông-hà gare.

2012

Số 110

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ nầy cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu nhân là một nhà nữ-sĩ thảo xúc soạn ra. Soạn theo tối dân-tử, nay xin dịch thành càn-quốc để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Hàng-khôi thần đang nghiến răng, ngẫm-nghĩ thì bỗng nghe một người có tiếng *Lã* đi-nương quát mắng mà rằng:

— Thật chẳng ra thế nào! tự-nhiên tai bay vạ gió, lão-già ta lại nóng tính mà đánh quân khâm-sai, việc nầy không phải là việc chơi vậy. Vì việc cứu một đứa súc-sinh ấy mà cả nhà ta phải đem nhau sang *Triệu vương* phủ, chưa biết họa phúc rõ ra thế nào. Ta hết sức cứu nó mà nó không biết nghĩ tỷ gì. Gái nầy điên tiết lên, chỉ muốn đem nộp nó đi cho rảnh!

Nói xong, lại đạp bàn đẹp ghế tỏ ra ý tức giận. *Từ đi-nương* khuyên giải mà rằng:

— *Hàng* công-tử đang thương cho nhớ mẹ, ngày đêm khóc-lóc, lòng nào mà nghĩ đến sự nhân-duyên. Hãy đợi khi cùng đến phủ *Triệu vương*, bấy giờ sẽ chọn ngày làm lễ. Ta chờ nên tiết-lộ, kẻo lại-vạ tới nơi.

Lã đi-nương nghe nói, bấy giờ mới nín lặng. *Hàng-khôi-thần* ở nhà trong, hai hàng nước mắt, chảy xuống dòng dòng, cứ phân-nàn một mình rằng:

— Thân-phụ ơi! thân-phụ bảo con đi lánh nạn, ai ngờ nhục-nhã đến nỗi nước nầy. Vừa hôm nào người ta qui con như vàng, mà bây giờ rẻ con như đất bùn vậy. Thân-phụ và thân-mẫu thuở xưa đêm một tay am-luyện binh-thư, cớ sao lại không cho con học-tập võ-nghệ. Ngày nay con trói gà không nổi, đành chịu thân gian một-chuột, cái dân luôn dưới mai nhà.

Hàng-khôi-thần ngẫm ngợi thương thầm: tự mở nước tranh « Hách-mỹ » ra xem mà thở ngắn than dài: Trời ơi! ta cùng *Phi-loan* quận-chúa vẫn tưởng rằng loan-phượng một nhà, ai ngờ họa ra sém-tương đôi ngả, nằm chờ tháng đợi, ruột tằm cnin khúc, luống những quận-đau. Ta còn nhớ hôm nao thân-phụ tuổi gươm dưới ta, quận-chúa đứng bên, nước mắt chứa-chan, mấy lần toan chạy đến ngăn mà còn e-lệ. Nàng *Vân-cơ* ngày nay thì bởi đâu nên nỗi, bỗng cũng ta sánh vai ở chốn loan-phòng. Con tạo éo le, càng nghĩ càng thêm hổ-thẹn.

Hàng khôi thần còn đang ngẫm-nghĩ thì bỗng thấy nàng *Vân-cơ* thắng-thỉnh bước vào, gọi mà bảo rằng:

— *Hàng* công-tử ơi! Hôm nay công-tử lại cao-hứng mà xem tranh vẽ!...

Nói xong, liền ghé ngồi bên cạnh, cũng xem tranh vẽ mà tấm-tắc ngợi khen rằng:

— Nét bút thiên-nhiên, càng nhìn càng đẹp! Nhưng tiếc thay người trong tranh, chỉ nhìn cho đẹp mắt mà không biết cử-động. *Hàng* công-tử ơi! Tôi lộ được nhà công-tử, mỹ-nhân thật thì hờ-hững, mà mỹ nhân giả thì hàng ngày luống ngẩn-ngơ trông. Trong tập tranh nầy cả thảy có trăm mỹ-nhân, tôi đây dẫu chẳng đám khoe, nhưng vị tất đã ai sắc đẹp hơn tôi. *Hàng* công-tử ơi! người trong tranh nay chẳng kể làm chi, dẫu đến *Phi-loan* quận-chúa kia cũng là xấu duyên hẩm phận. Từ khi trao lời vàng đá, nhà họ *Hàng* ta biết bao vẹ gió tai bay. Nay công-tử lưu-lạc tới đây, nếu không gặp được nhà tôi thì tình mệnh phỏng còn đâu nữa. Và thân-phụ tôi đã nói như thế thì ngày nay hai ta dẫu loan-phòng chung gối, cũng không phải là không hợp lẽ, có sao công-tử lại đem lòng ho-hẹn, chẳng chịu tôi cười nói như xưa.

Công-tử ơi! Công-tử chớ phụ nghĩa quê-cha, chớ xuân sao khéo đêm ở, vườn xuân luống những đợi chờ gió đông...

Hàng-khôi-thần vội-vàng đứng dậy mà thưa rằng:

— Tiểu-thư ơi! tiểu-thư đã có lòng đoái thương, muốn chung tôi đình-ước trăm năm thì khi tôi bẩm mệnh hai thân cưới *Phi-loan* quận-chúa rồi, bấy giờ sẽ chung tiểu-thư đẹp duyên cầm-sắt vậy. Đó là tôi giải tỏ chân-tình, xin tiểu-thư hãy cam-tâm chờ-đợi.

Nói xong, quay đi chỗ khác nàng *Vân-cơ* nắm lấy áo, rồi cười mà bảo rằng:

— *Hàng* công-tử ơi! «Xuân-tiêu nhất khắc trị thiên-kim» dẫu rằng ai có nghìn vàng, đố ai mua được. Tôi vì công-tử bấy giờ thật là trai tài gái sắc, xuân đang gặp thời. Thôi thì đêm nay tôi quyết vào đây mà chung gối loan-phòng cùng công-tử.

Hàng-khôi thần ngẩn người, không thể nhẫn-nại cho được, liền hầm-hầm nổi giận mà rằng:

— Tiểu-thư ơi! Tiểu-thư vốn dòng dõi, một nhà danh giá. Vả cũng có ít nhiều học-thức, đáng lẽ phụ-quản tự tnế, nên thì tiết không lấy hai mới phải, sao sao lại nói những giọng lẳng-đam. Nếu tiểu-thư không chờ đợi được thì xin tiểu-thư tìm người khác mà kết duyên cầm-sắt.

Nàng *Vân-cơ* không nghe nói mà rằng, chớ để nghe nói, tất phải hổ-thẹn. Koi hổ thẹn quá thành ra cảm tức, nét mặt đỏ bừng, rồi sì-nồng *Hàng-khôi-thần* mà rằng:

— Đứa phụ cơ bội nghĩa kia! ta không ngờ nhà-ngươi lại tàng tận-lương-tâm! Trong lầy nhiều ngày cơm bưng tận miệng nước rót tận nơi, ta ở với nhà-ngươi thật như một bát nước đầy, ai ngờ nhà-ngươi bỗng đem lòng rẻ rúng. Nỡ mở mồm ra mà bảo ta đi kết duyên với người khác, sự nhục nhã nầy ta nhịn làm sao. Trời ơi! một bậc nhạn-sắc nghiêng thành nghiêng nước như ta, biết bao nhiêu kẻ quyền-môn đến cầu thân, ta đều không ưng-thuận. Nhà-ngươi chớ tự nghĩ mình cho qui mà coi sĩ làm thường. Thân-phụ ta vì cứu tính-mệnh cho nhà-ngươi mà phải xa cửa lìa nhà, ta thiết tưởng nhà-ngươi cũng chưa có thể quên ơn được. Ta nói thật cho nhà ngươi biết, chứ ta đây dẫu chết thân bèo bọt, cũng quyết không khi nào chịu nay *Lý* mai *Trương*.

Nàng *Vân-cơ* vừa khóc vừa nói, tay vẫn tâm chặt lấy áo *Hàng-khôi-thần*. *Hàng-khôi-thần* cố khư-khư mà ôm bức tranh. Nàng *Vân cơ* lại càng căm tức, đăng lấy bức tranh mà xiêm xuống đất. *Hàng-khôi-thần* vội-vàng cúi nhặt thì bức tranh ấy đã bị nàng *Vân-cơ* xé tan ra.

Hàng-khôi-thần cũng căm tức hội phần, chẳng nghĩ gì đến thân liễu bồ yếu-đuối, liền giằng mạnh một cái mà cướp lấy bức tranh «bách-mỹ» thì bức mới rách có một chỗ vẽ bình *Vũ tắc-thiên*.

Nàng *Vân cơ* ngã lăn ra đất mà kêu rầm lên rằng:

— Trời ơi! Có ai đến cứu tôi với không?

Lã đi-nương và *Từ* đi-nương nghe nói, lật-đật chạy vào, trông thấy nàng *Vân-cơ* nằm ở dưới đất, đầu tóc rũ rượi; lại trông thấy *Hàng-khôi-thần* đang ngẫn người ra mà đứng đấy, trên tay còn cầm tập tranh.

Lã đi-nương vội-vàng đỡ nàng *Vân-cơ* dậy. *Từ* đi-nương hỏi *Hàng khôi thần* rằng:

— Vì cớ chi mà đến nỗi rầm-rĩ lên như thế?

Lã đi-nương cũng hỏi nàng *Vân-cơ*. Nàng *Vân cơ* bèn đi chẳng tiện nói ra ngại lời, chỉ vùng-vằng mà rằng:

— Quân kẻ cướp! không còn một chút lương-tâm!

(Còn nữa)

Certifié l'insertion ... Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn ... Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

SỐ THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 1818 MỖI SỐ: 0$02 NGÀY THỨ TƯ 11 AVRIL 1928

Trung Bắc Tân Văn